

Monostorapáti község Önkormányzata
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak

átfogó értékelése

2014.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96.§ (6) bekezdése a helyi önkormányzatnak átfogó értékelés készítését írja elő a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról – amelyet a képviselő testületnek meg kell tárgyalnia. Az értékelést meg kell küldeni a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának is, akik 30 napon belül javaslattal élhetnek a helyi önkormányzat felé.

A törvény szerint a helyi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése, különös tekintettel a gyermekkorú bűnelkövetés megelőzésére, együttműködésre a civil szervezetekkel.

Ennek a sokrétű feladatnak két része van: a pénzbeli és a természetbeni ellátások.

A fenti törvény és a végrehajtására kiadott, többször módosított 149/1997./IX.10./ Kormányrendelet előírásain túl a 7/2013.(XII.31.) Önkormányzati Rendelet tartalmazta az egyes ellátások fajtáit, eljárási és elbírálási szabályait.

Monostorapáti község lakosságszáma: 1175 fő

Ebből:0-18 éves korú :	249 fő;	ebből: 0-5 éves	62 fő;
		6-14 éves:	131 fő
		15-18 éves	56 fő

A pénzbeli ellátás önkormányzati szinten az önkormányzati segély keretén belül igényelhető, elbírálása a Képviselő-testület feladata – amelyet átruházott a Polgármesterre.

Jegyzői hatáskörbe tartozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása. Ez ugyan konkrét, havi pénzbeli támogatással nem jár, ugyanakkor több jogosultságot biztosít: az óvodai ellátásért és az általános iskolásoknak a napközis, menzai ellátásért nem kell térítési díjat fizetni, ingyenesen jogosultak tankönyvellátásra, a középiskolások 50 %-os étkezési díjkedvezményre illetve egyéb, külön jogszabályokban megállapított kedvezményekre. A kedvezmények teljes listáját nem is lehet felsorolni, napról-napra változhatnak.

Az augusztus elsején illetve november 1-jén kedvezményre jogosultak részére augusztus illetve november hónapban fejenként 5.800.- Ft egyszeri támogatás került kifizetésre Erzsébet utalvány formájában, természetbeni juttatásként. A további években is ezt a támogatási formát természetbeni ellátásként kell biztosítani. Az egyszeri támogatások összegét a központi költségvetés 100 %-on megtéríti.

2014. évben 29 család 64 (ebből: 0-2 éves 10 fő; 3-5 éves 9 fő; 6-13 éves 27 fő; 14-17 éves 11 fő és 7 nagykorú) gyermeke – ebből 8 tartósan beteg – részesült átlag 12 hónap időtartamban ebben a kedvezményben, 10 azon családoknak a száma, ahol egyedülálló szülő neveli a gyermekeit. Egy családban nevelnek 6 gyermeket, 1 családban van 5 gyermek, három családban van 4 gyermek (egy egyedülálló), 3 gyermek 4 családban van – 1 szülő egyedülálló , az egy gyermeket nevelő családok száma 9 – közülük 6 egyedülálló, a 2 gyermekes családok száma 12, közülük 2-en egyedülállóak. Általános tapasztalat, hogy abban az esetben ha egy családban két gyermeket nevelnek és mindkét szülő – akár csak minimálbérért is – dolgozik már nem jogosult erre az ellátásra.

Év közben 10 család 18 gyermekének jogosultsága szűnt meg – a kérelmeket nem újították meg. 6 család 16 gyermek kérelmét el kellett utasítani jövedelemhatár túllépése miatt. 1 család 2 gyermekkel elköltözött -, 7 család 11 gyermeke pedig új jogosultként került nyilvántartásba.

2013. szeptember 1-től változtak a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának szabályai. Korábban ezt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek szülőjének kérésére, nyilatkozata alapján, miszerint egyikőjüknek sincs 8 általánosnál magasabb iskolai végzettsége a jegyző hatósági bizonyítvánnyal igazolta a gyvt-re való jogosultság időtartamára.

2013. szeptemberétől két kategória van: hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban: Gyvt.) 67/A.§ (1)-(2) bekezdése az alábbiak szerint szabályoz:

*„ (1) **Hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:*

- a) *a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,*
- b) *a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33.§-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,*
- c) *a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.*

*(2) **Halmozottan hátrányos helyzetű***

- a) *az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll,***
- b) *a nevelésbe vett gyermek,*
- c) *az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”*

E szabályok alapján 7 család 18 gyermeke hátrányos helyzete – alacsony iskolai végzettség miatt – és 3 család 9 gyermeke halmozottan hátrányos helyzete került megállapításra, 6 gyermek esetében alacsony iskolai végzettség és alacsony foglalkoztatottság, 3 gyermek esetében alacsony iskolai végzettség és lakáskörülmények miatt.

Monostorapáti község a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 8/2013./XII.31./Önkormányzati Rendelet 15.§ (5) bekezdése szerint „Szeptember hónapban – a beiskolázási többletköltségek enyhítésére - rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető – jövedelme vizsgálata nélkül - kérelmére az a szülő, akinek gyermeke /gyermekei/ óvodai, napközis, menzás, kollégiumi térítési díjának havi összege a 10.000.- Ft-ot meghaladja. Az egyszeri, eseti támogatás összege 10.000.- Ft.” Ez évben 2 ilyen kérelem volt (3 gyermekre vonatkozóan), a családok megkapták a 10 - 10 ezer forintot.

Lakásfenntartási támogatásban jelenleg 33 gyermekes család (69 gyerekkel) részesül, 1 – 1 éves időtartamban, áramszámlára történő utalással.

A 2014-ben is meghirdetett nyári szociális gyermekétkeztetésre nem nyújtottunk be pályázatot, a pályázati kiírás feltételei kedvezőtlenek voltak. Azon túlmenően, hogy az önkormányzatnak is kellett volna saját forrásból anyagi fedezetet biztosítani teljesíthetetlen feltételnek bizonyult, hogy helyi kistermelőtől, őstermelőtől szerezzük be az alapanyagok egy részét, hiszen ilyen számlaképes termelő nincs a községben.

85 fő általános iskolás, középiskolás és felsőfokú tanuló kapott fejenként 10.000.- Ft összegű beiskolázási támogatást (olyanok, akik nem voltak jogosultak ingyenes tankönyvre).
1 család 1 gyermeke részesül havi 15 ezer forint támogatásban (súlyos beteg).

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (eseti segély) iránti konkrét kérelem nem volt de 7 olyan család kapott (19 gyermekkel, 14 alkalommal) átmeneti segélyt összesen 125 ezer forint összegben – ahol kiskorú gyermek is él. Elsősorban váratlan betegség miatti többletkiadás, valamint tüzelő vásárlására, illetve közüzemi díjtartozás kiegyenlítésére szóltak a kérelmek.

A gyermekek napközbeni ellátása megoldott, a helyi – Hegyesd, Kapolcs és Vigántpetend községek Önkormányzatával közösen működtetett – Napköztiotthonos Óvodában óvodai nevelőmunka és menzai étkeztetés folyik. Gyakorlatilag minden jelentkezőt fel tudnak venni, magas színvonalú a képzés és az ellátás, nagyon jó a szakmai munka.

2009. januárjától a Tapolca és környéke Kistérség Többcélú Társulása keretein belül megalakított Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a Gyermekjóléti Szolgálat feladatait. Ez személyi változással és fogadóóra változással nem járt. Községünkben továbbra is Varga Lajosné látja el ezt a feladatot, 2004-ben diplomázott a főiskolán szociálpedagógus szakon, 2008-ban pedig családvédelem, családgondozás témacsoportból másoddiplomázott, így a szakmai képzettsége megfelel a Kormányrendelet által előírtak.

A gyermekjóléti szolgáltatásokról, a családgondozó személyéről, elérhetőségeiről, a fogadóórák rendjéről plakátokon, szórólapokon adtunk tájékoztatást.

A Gyermekjóléti Szolgálat a tevékenységéről minden évben beszámol a társulást alkotó 33 település képviselői által tartott együttes ülésen, erre 2014-ben is sor került.

2015. március 16-án Varga Lajosné a Monostorapáti, Kapolcs, Vigántpetend, Taliándörögd és Hegyesd község jelzőrendszer tagjai részére tájékoztatást adott a Szolgálat 2014. évi tevékenységéről.

A községben Varga Lajosné minden héten szerdán 14 – 15 óráig tart fogadóórát az Óvodában, az intézmény székhelyén, Tapolcán pedig minden pénteken 8-10 óráig. Elsősorban segítő beszélgetésre (115), információ nyújtásra (87), tanácsadásra (13) és hivatalos ügyek intézéséhez segítségnyújtásra (32) van igény.

Községünkben alapellátásban 5 család 6 gyermekét gondozza – 3 fiú és 3 lány – átmeneti nevelésben lévő 3 gyermek két családjánál is végez családgondozást.

Összesen 95 alkalommal volt családlátogatáson, védelembé vételi tárgyaláson 2 alkalommal, szakmaközi megbeszéléseken 4 alkalommal vett részt, 9 esetben adományozásban közreműködött.

A jelzőrendszer jól működik, rendszeresek az esetmegbeszélések, ezeken a védőnő, házi orvos, gyámügyi előadó, körzeti megbízott, képviselők, intézményvezetők, iskolai, óvodai gyermekvédelmi felelősök vesznek részt. 2014. évben 4 alkalommal szerveztek részükre szakmaközi megbeszélést.

A Monostorapátiban élő gyermekekkel kapcsolatban 25 írásos jelzés volt (3 személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatói, 11 közoktatási intézményi, 1 rendőrségi, 4 állampolgári, 1 egészségügyi szolgáltatói és 1 pártfogó felügyelői). A jelzések iskolai hiányzások, lopások, magatartási problémák.

A Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjének és a jelzőrendszer tagjainak kapcsolata jó, aktív.

A Gyermekjóléti Szolgálat hatékonyan működik, elsődleges feladatának a megelőzést, felvilágosítást tartja.

Sajnos szükséges volt – a korábban már védelembe vett – 1 család 4 gyermekét ideiglenesen elhelyezni (kettőt nevelőszülőnél, kettőt átmeneti otthonban) az anya elhanyagoló magatartása miatt. A gyámhatóság általi intézkedést a gyámhivatal is szükségesnek látta, a gyermekeket átmeneti nevelésbe vette, amelyet azóta is folyamatosan fenntart. Most már mindkét fiú nagykorú lett, így nevelőintézeti elhelyezésük is megszűnt.

Egy másik gyermeket – akit nagynénje nevelt – ideiglenesen harmadik személynél kellett elhelyezni, mivel a gyám nem vállalta tovább a nevelését. Az ő esetében a gyámhivatal ennél a harmadik személynél történő elhelyezést hagyta jóvá, amely bírósági ítélettel véglegessé vált.

Egy várandós anya volt akinél tervszerű családgondozás történt. Gyermek és fiatalkorú bűnelkövetéssel kapcsolatban 2 gyermek került gondozásba, családon belüli erőszakról, bántalmazásról 2 jelzés érkezett. 3 család 3 gyermeke esetében védelembe vételi eljárásra volt szükség, iskolai hiányzás, gyermek veszélyeztetés és elhanyagolás miatt.

Bár továbbra is jellemző a házasságon kívüli gyermekvállalás - inkább az élettársi kapcsolat a megszokott az elmúlt években azonban már több alkalommal volt olyan esküvő amelyen a már meglévő közös gyermekek is részt vettek. A gond akkor jelentkezik amikor az élettársi kapcsolat megromlik és nincs realizálva, hogy kinél van elhelyezve a gyermek, ki a törvényes képviselő, ki jogosult dönteni bizonyos dolgokban. Tartásdíj fizetés a legritkább esetben történik – ami anyagilag hátrányos a gyermeket gondozó szülő számára.

A jegyző hatáskörébe utalt gyámhatósági feladatok ellátása biztosított, ügygondnok kirendelésére nem volt szükség, Teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére 4 alkalommal került sor. Kiskorút érintő környezettanulmányozás végzésére 11 alkalommal volt szükség.

Az igazolatlan iskolai hiányzások, kiskorú által elkövetett szabálysértések, bűncselekmények stb. miatti védelembe vételi eljárás 2013 januárjától a tapolcai Járási Gyámhivatal hatáskörébe tartozik, ugyanúgy mint az ideiglenes hatályú elhelyezés vagy a tartós nevelésbe vétel is.

Magántanulói státuszra ez évben nem volt igény.

Az önkormányzat Tapolca és Környéke Kistérség Többcélú Társulása 8300 Tapolca Nyárfa u. 3. 30/2009.(XII.22.) határozattal elfogadott 33 települést érintő bűnmegelőzési koncepciójához csatlakozott, amely bemutatja a települések korcsoport szerinti megoszlását, a bűncselekmények alakulását. Folyamatban van a konkrétan a településre vonatkozó koncepció kidolgozása. Nagyon fontos feladat a bűnmegelőzés, a lakosság tájékoztatása.

A bűnmegelőzési tevékenységet az önkormányzat anyagilag is támogatja, támogatást nyújt a körzeti megbízott autójának karbantartásához, felújításához.

A Rendőrség Körzeti Megbízottjával a kapcsolat rendkívül jó, a gyerekek körében népszerű, több alkalommal szervez elméleti oktatással egybekötött közlekedési, ügyességi vetélkedőket, előadást a káros szenvedélyekről.

15 család 18 gyermekét tartjuk nyilván veszélyeztetettként, ebből 5-en környezeti és anyagi, 3-an iskolai hiányzás, 2-en magatartási probléma miatt érdemelnek figyelmet, 8-an családi körülményei miatt veszélyeztetett.

Általános tapasztalat, hogy a gyermekek körében megnőtt az egymás közötti erőszakos cselekedetek száma, tiszteletlenek a felnőttekkel szemben, különösen a felső tagozatosok és a középiskolások körében magas az igazolatlan iskolai hiányzások száma. A szülők gyakran tehetetlenségükről panaszkodnak, a pedagógusok, szakemberek segítségére számítanak.

Márciusban az iskolában a felsősök részére, áprilisban az alsósok részére egészségnapot szervezett a Gyermekjóléti Szolgálat, az egészséges életmódról, tisztálkodással kapcsolatos tudnivalókról tartottak előadást.

Augusztusban falunap keretében szervezett az önkormányzat gyermekprogramot, bohócjelenet került bemutatásra, lovas kocsin, tűzoltóautóban utazhattak, népi hangszerekkel ismerkedhettek, légvárazhhattak.

Az Óvoda udvarán az elmúlt év folyamán két alkalommal ingyenesen légvárazhhattak a gyerekek – a költséget az önkormányzat fedezte.

A Művelődési Házban – együttműködve a civil szervezetekkel (Nagycsaládosok Egyesülete, Ifjúsági Szervezet) több alkalommal játszóház keretében húsvétra, anyák napjára, karácsonyra stb. díszeket, csuhé bábokat készítettek.

A Könyvtárban olvasópályázatokhoz nyújtottak segítséget.

Ugyancsak a könyvtárban kéthetente a védőnő szervezésében baba-mama klub működik, melyre a három évesnél fiatalabb gyermekeket és szüleiket várják tapasztalatcserére, ismerkedésre, közös játéokra.

A teleházban van lehetőség számítógépek használatára.

2014-ben felügyeleti szerv általi szakmai ellenőrzés nem volt.

A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása helyettes szülővel megoldani látszik, ugyanis már két olyan család is van akiket a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat alkalmasnak talált erre a feladatra. Ez ideig a községben nem volt rá szükség, de más településekről már helyeztek el kilenc gyermeket náluk, akik közül az egyik visszakerült az édesanyjához, egy másikat pedig speciális gondozási igénye miatt szakosított intézménybe helyeztek.

Általános tapasztalat, hogy a gyermekek agresszivitása – mind egymás között mind pedig a felnőttekkel szemben – nagyon megnőtt. Sok az egyedülálló szülő, magas a munkanélküliség, a családok anyagi helyzete egyre rosszabb.

Sajnos az önkormányzatok anyagi helyzete sem teszi lehetővé az egyes családok magasabb anyagi támogatásának biztosítását, elsősorban a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez, közösségi programokhoz próbál támogatást szerezni és nyújtani.

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátása jó, megbízhatóan működik, szakmai színvonala megfelelő.

Továbbra is biztosítani kell, hogy anyagi okból egyetlen gyermek se kerüljön ki családjából, az életviteli, nevelési problémák megoldásához maximális segítséget kell nyújtani helyi szakemberekkel illetve a máshol igénybe vehető ellátásokról való tájékoztatással.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelést fogadja el.

Monostorapáti, 2015. május 13.

Takács Péter
polgármester

H a t á r o z a t i j a v a s l a t:

Monostorapáti Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2014. évi ellátásáról készített értékelést.

Az Önkormányzat a feladatellátásról szóló értékelést tudomásul vette, azt elfogadja és úgy határozott, hogy lehetőségeitől függően mindent elkövet a feladatellátás szinten tartása érdekében.

Az értékelést megküldi a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához (8200 Veszprém, Megyeház tér 1.)

Felelős: Takács Péter polgármester

Határidő: 2015. május 31.